

Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter

Kortversion



Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter

I januari 2021 beslutade regeringen om en handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter. Handlingsplanen innehåller konkreta åtgärder för att stärka hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter under de kommande åren. Handlingsplanen gäller fram till och med 2023 men innehåller även strategiska insatser för att säkerställa det långsiktiga arbetet. Under perioden kommer handlingsplanen att kompletteras utifrån behov och utveckling inom området.

Regeringens arbete bedrivs sedan 2014 utifrån strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Strategin utgör grunden för ett långsiktigt arbete inom fokusområdena våld, diskriminering och andra kränkningar, arbetslivet, unga hbtqi-personer, hälsa, äldre hbtqi-personer, vård och sociala tjäns-

ter, privat- och familjeliv, kulturområdet samt det civila samhället. För vissa av fokusområdena har även strategiska myndigheter utsetts i syfte att utgöra en samlande kraft för ökad kunskap och likvärdigt bemötande. Detta ska dock inte uppfattas som att respektive myndighet ansvarar för alla insatser som samlas under ett fokusområde eller att deras roll som strategisk myndighet är begränsad till ett specifikt fokusområde. Det finns nu sammanlagt elva hbtqi-strategiska myndigheter.

Genom handlingsplanen tydliggörs att queer- och intersex-perspektivet inkluderas i arbetet och målgruppen omfattar därmed homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner (hbtqi-personer). Nedan redogörs för några av de 37 insatser som presenteras i handlingsplanen.

Våld, diskriminering och andra kränkningar

- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) kartlägger hur omvårdelseterapi tar sig uttryck i Sverige. Frågan om omvårdelseterapi riktad mot unga hbtq-personer har uppmärksammats av bland annat aktörer i civila samhället.
- Brottsförebyggande rådet (Brå) ser över informationen i Nationella trygghetsundersökningen i syfte att inhämta uppgifter om hbtq-personers utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet.
- Socialstyrelsen fortsätter att stödja organisationer som arbetar för att utveckla brottsofferverksamhet riktad till hbtq-personer som utsatts för våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.
- Diskrimineringsombudsmannen tar fram en lägesbeskrivning av situationen för intersexpersoner ur ett diskrimineringsperspektiv.

- Kommuner och regioner får ytterligare medel för att driva projekt för att öka kunskapen om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation för att främja lika rättigheter och möjligheter i kontakten med kommuner och regioner.
- Forum för levande historia tar fram och genomför kompetensutvecklingsinsatser för offentligt anställda om likvärdigt bemötande oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Strategiska myndigheter: Diskrimineringsombudsmannen, Jämställdhetsmyndigheten, Polismyndigheten och Migrationsverket.

Arbetslivet

- Myndigheten för arbetsmiljökunskap (Mynak) har sedan i maj 2020 regeringens uppdrag att inhämta och sammanställa kunskap om hbtq-personers organisatoriska och sociala arbetsmiljö.

Strategiska myndigheter: Regeringen har ännu inte utsett någon strategisk myndighet för fokusområdet.

Unga hbtq-personer

- Barnombudsmannen undersöker vilka utvecklingsbehov och insatser som behövs för att göra skolan till en mer trygg och inkluderande plats för unga transpersoner och icke-binära.
- MUCF fortsätter och förstärker arbetet med att genomföra insatser för en mer inkluderande skolmiljö för unga hbtq-personer.
- MUCF fortsätter att stärka förutsättningarna att skapa mötesplatser för unga hbtq-personer.

- Ett nytt statsbidrag till ideella organisationer har inrättats för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtq-personer (förordningen 2021:227 om statsbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtq-personer).
- MUCF kartlägger och sammanställer kunskap om unga hbtq-personers levnadsvillkor.

Strategiska myndigheter: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Statens skolverk och Barnombudsmannen.

Äldre hbtqi-personer

- Det finns ett behov av aktuell kunskap om hur äldre hbtqi-personer själva uppfattar den vård och omsorg de får, hur de uppfattar bemötandet och vilka faktorer som påverkar benägenheten att söka omsorg vid behov. Även äldre hbtqi-personers hälsa och

livsvillkor är ett område där det behövs ökad kunskap. Regeringen avser att återkomma till denna fråga inom ramen för genomförandet av handlingsplanen.

Strategisk myndighet: Socialstyrelsen.

Hälsa, vård och sociala tjänster

- Folkhälsomyndigheten och MUCF kartlägger och sammanställer kunskap om ungdomars upplevda psykiska hälsa och ohälsa. Särskild fokus läggs på unga hbtqi-personer och hur den upplevda psykiska ohälsan bland unga hbtqi-personer skiljer sig från andra ungas upplevda psykiska ohälsa, vilka faktorer som verkar främjande och vilka aktörer unga hbtqi-personer önskar stöd ifrån.
- Särskilda medel avsätts för suicidprevention till organisationer inom civila samhället som specifikt riktar sig till unga hbtqi-personer.

- Folkhälsomyndigheten har inrättat en särskild funktion för psykisk hälsa och suicidprevention vid myndigheten vilken har i uppgift att sprida kunskap och föra dialog med allmänheten inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Hbtqi-personer är en viktig målgrupp för funktionens arbete.
- Socialstyrelsen sprider framtaget informationsmaterial om tillstånd som påverkar könsutvecklingen till barn och unga.

Strategiska myndigheter: Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen.

Privat- och familjeliv

- En utredning ser över utformningen av föräldrabalkens regler om föräldraskap och överväger i övrigt vissa förändringar av de familjerättsliga reglerna (dir. 2020:132). Uppdraget syftar till att – med utgångspunkt i barnets bästa – åstadkomma en mer sammanhållen, könsneutral och jämlik reglering om föräldraskap samt regler om föräldraansvar som är anpassade till olika familjekonstellationer.
- En utredning överväger utökade möjligheter att göra utländska föräldraskap gällande i Sverige (dir. 2020:19). Syftet är att åstadkomma en mer ändamålsenlig, jämlik och modern reglering om föräldraskap i internationella förhållanden.

- Under 2018 beslutade regeringen om en lagrådsremiss med förslag till en ny lag om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och en ny lag om ändring av det kön som framgår av folkbokföringen. Lagrådet avstyrkte regeringens förslag och framförde allvarlig kritik. Regeringen arbetar nu för att presentera ett nytt förslag till en modern könstillhörighetslagstiftning.

Strategisk myndighet: Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF).

Kulturområdet

- Regeringen avser att inrätta ett nytt museum för att bevara och föra vidare minnet av Förintelsen, med utgångspunkt i de förslag som lämnats i betänkandet Sveriges museum om Förintelsen (SOU 2020:21). I betänkandet föreslås att Förintelsen ska behandlas i en bred historisk kontext och att olika grupper som föll offer för nazismen ska uppmärksammas.

Strategisk myndighet: Statens kulturråd (Kulturrådet).

Civila samhället

- Statsbidraget till hbtqi-organisationer för att de ska kunna bedriva sitt arbete har ökat från 9,3 miljoner kronor till 11,3 miljoner kronor årligen. Stödet fördelas av MUCF enligt förordningen (2008:349) om statsbidrag till organisationer för homosexuella, bisexuella, transsexuella eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck.
- Ett nytt statsbidrag till vissa ideella organisationer med anledning av utbrottet av covid-19 har inrättats. Bidraget riktar sig till organisationer som arbetar med barn i utsatta situationer samt organisationer som arbetar med våldsutsatta

kvinnor, barn och hbtq-personer och mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Strategisk myndighet: Principen om självständighet och oberoende speglar det civila samhällets centrala betydelse för demokratin och tydliggör vikten av organisationernas självständighet. Regeringen har därför inte utsett någon strategisk myndighet för fokusområdet.



Arbetsmarknadsdepartementet

Växel: 08-405 10 00

Besöksadress: Fredsgatan 8

Stockholm